

PRESCRIPTUM

Możliwość przedstawienia naszych tekstów w „Postscriptum Polonistycznym” to wartościowa i ważna szansa dla bułgarskiej polonistyki, aby mogła ukazać polskiemu i zagranicznemu (zainteresowanemu kwestiami polskimi i polonistycznymi) czytelnikowi swój dzisiejszy i historyczny wizerunek, prezentując połączenie tradycji, historii i przeszłości z aktualnym stanem w ramach jednej zbiorowej publikacji.

Oprócz wymiaru czasowego tejże prezentacji ważny jest także jej wymiar przestrzenny. Ma on ukazać bułgarską mapę polonistyczną z instytucjami i środowiskami, punktami i miejscami, gdzie polonistyka to świadoma, programowa i profesjonalna domena, gdzie przestrzeń kultury i historii Polski odcisnęły swój ślad, wchodząc w dialog z historią i kulturą Bułgarii.

Trzecim aspektem zadania jest ukazanie galerii dzisiejszych polonistów reprezentujących kilka pokoleń – ich zawodowe drogi, zainteresowania i osiągnięcia, także poprzez zaproszenie ich do podzielenia się swoimi pracami, odkryciami i tekstami. Miałam zaszczyt jako pierwsza usłyszeć zaproszenie do stworzenia tej publikacji (skierowane ku stronie bułgarskiej podczas prezentacji pisma w ramach V Kongresu Polonistyki Zagranicznej w Opolu w 2012 r.). Podjęłam to wyzwanie, starając się rozszerzyć grono adresatów zaproszenia, zainspirować kolegów z różnych ośrodków polonistycznych, oddać głos zarówno polonistycznym autorytetom, jak i najmłodszym bułgarskim polonistom.

Te idee i koncepcje przyświecały tworzeniu niniejszego numeru jako program maksimum. Mamy nadzieję, że nasze zamierzenia będą dla czytelników widoczne w trakcie lektury pomieszczonych w nim tekstów, które są tylko małą częścią tego, co jeszcze mogło być zebrane i przedstawione.

Na samym początku listy prezentowanych instytucji stoi Instytut Polski w Sofii (najstarszy na Balkanach), który od 64 lat aktywnie wspiera naszą polonistykę, dalekie środowiska uniwersyteckie, na czele z Uniwersytetem Sofijskim, gdzie kiedyś wykladał jeden z najważniejszych bułgarskich polonistów Bojan Penew, niestrudzony na początku XX wieku interpretator romantyków i modernistów polskich, inicjator nowoczesnej, mocno zeuropeizowanej polonistyki bułgarskiej. Każdy z przedstawianych uniwersytetów jest nie tylko nowoczesnym, poważnym ośrodkiem edukacji polonistycznej, lecz ma swoje tło kulturowo-historyczne, swoiste i istotne miejsce. Uniwersytet w Szumenie jest ośrodkiem, gdzie prowadzony jest nie tylko lektorat języka polskiego, ale także badania toposu obszaru historycznego, związanego ze szlakiem polskiej emigracji popowstaniowej z emblematycznymi imionami generalów

Bema i Dembińskiego. Uniwersytet Wielkotyński z 40-letnią historią lektoratu języka polskiego podziela życie dawnych polskich uniwersyteckich miast i stolic, jest historycznie i duchowo spokrewniony przede wszystkim z Krakowem. Sławińska ma niezastąpione miejsce ze swoim oryginalnym czasopiśmie „Dialogi Słowiańskie”, w którym wiele publikacji dotyczy tematów polonistycznych. Polonistyczne badania rozwijające się w Bułgarskiej Akademii Nauk w tym wydaniu reprezentuje Magda Karabela, popularyzatorka dzieła Tadeusza Grabowskiego – dyplomaty i literaturoznawcy, pierwszego polskiego ambasadora w Bułgarii (przedstawionego w artykule Albeny Popowej). Rolę medium w popularyzowaniu i krzewieniu polskiej kultury w Bułgarii reprezentuje „Literaturen westnik” („Gazeta Literacka”).

Dalsze artykuły o problematyce literackiej i interkulturowej są tak dobrane, by pokazać z jednej strony różnorodność tematów, odniesień historycznych i genologicznych, z drugiej – także polonistyczne akcenty i ich szczególnie mocne recepcyjne obecności. Bardzo ważna dla nas była recepcja przekładowa. Uwzględniono także najnowsze fakty z zakresu dialogu polsko-bułgarskiego. Kilka artykułów ukazuje proces nauczania języka polskiego jako obcego oraz problematykę językoznawczą – w tym zakresie mieliśmy większe plany i oczekiwania.

Pełna realizacja zamierzonego programu maksimum była celem idealnym, dlatego też niespełnionym do końca, ale właśnie ten cel ukazał nam horyzont, do którego należało zmierzać.

Przed wszystkim chcielibyśmy bardzo serdecznie podziękować za gościnie otwarte drzwi czasopisma, zauważając, że gościnność, otwartość i profesjonalizm są wyraźnymi zaletami kolegów redakcji „Postscriptum Polonistycznego” oraz ich środowiska. W ciągu ostatnich lat ich projekt, związany z mapowaniem polonistyk zagranicznych, rozwinął się w kierunku niezwykle owocnego interkulturowego dialogu. Oceniamy wysoko daną nam szansę i czujemy się odpowiedzialni za jej rzetelną realizację.

Chciałabym ogromnie podziękować wszystkim kolegom biorącym udział w tym projekcie i reprezentującym polonistykę bułgarską – bez ich udziału nie byłoby niniejszego zbioru tekstów.

Margreta Grigorowa